

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Emanuelsson, Jan-Erik, FPS Ha	DokumentID TDOK 2010:215	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]
Fastställt av Chef VO Resultatenheter	Dokumentdatum 2011-04-01	Version 2.0
Dokumenttitel Underlag för genomförande och bedömning av körkortsbehörigheten BE		

Allmänt

Jörgen Wennergren, Tomas Erikson, Dick Hedman och Janne Emanuelsson har tagit fram detta underlag. Det ska ses som ett arbetsverktyg och vara vägledande beträffande allmänna riktlinjer, arbetssätt, rutiner och värderingsgrunder vid genomförande av körprov för behörigheten BE. Tyngdpunkten i värderingarna skall ligga på förarhantering kopplat till trafiksäkerhet och miljö och baseras på att det är ett behörighetsprov som genomförs.

Här beskrivs var man kan hitta gällande fordonskrav vid prov för behörigheten och de lättnader beträffande fordonskrav som i vissa fall godtas. Vidare belyses vissa riktlinjer vid mötet med aspiranten och rutiner i samband med inledning av prov för behörigheten. Utöver ovan beskrivs också information för genomförandet av det särskilda manöverprovet.

Syfte

Syftet med dokumentet är att ge stöd och anvisningar för hur de delar som föregår körningen vid prov för behörigheten BE ska genomföras och värderas, enligt kursplanens utbildningsmål. Proven ska genomföras och bedömas på ett kundvänligt, likvärdigt, och rättssäkert sätt.

Krav på fordon

Se bokningsbekräftelse samt www.korkortsportalen.se

Fordonet/Fordonskombinationens last

- Lasten ska bestå av förankringsbart gods av styckegodskarakteristik - inte bulklaster. Lasten ska vara förankrad enligt gällande bestämmelser.
- Lastade bil-, häst- och båttransportsläp samt husvagnar, som i övrigt uppfyller kraven (tex angivna vikt och minimimått), godtas också som provfordon.

Lättnader avseende fordonskrav vid omprov

"Utökad säkerhetskontroll"

- Släpvagnskraven avseende höjd, bredd och slutna laddkonstruktioner behöver inte uppfyllas.
- Lätt släpvagn får användas, dock behöver inte kravet på 800 kg bruttovikt uppnås, däremot måste släpet vara utrustat med färdbröms/parkeringsbröms.
- Fordonet/fordonskombinationen ska vara lastad enligt anvisningar i provföreskrifterna. Vikten behöver dock inte uppgå till halv maximilast.
- Fordonet kan vara utrustat med automatisk växellåda.

Övrigt

Vid omprov "Utökad säkerhetskontroll" skall tidigare underkänt moment provas. Därutöver skall ett eller fler av övriga moment provas.

Obs

Risktänkande vid fordonshantering!

Med detta menas att förarprovaren ska ombesörja säkerheten på provplatsen.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Emanuelsson, Jan-Erik, FPS Ha	DokumentID TDOK 2010:215	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]
--	-----------------------------	------------------------------------

Ingående aktiviteter/uppgifter

Inledning och uppstart av prov

- Legitimationskontroll
- Övergripande kontroll av provfordon och registreringsbevis
- Genomgång och beskrivning av provets olika delar.

Inför körprov för behörigheten BE, ska ekipaget vara isärkopplat, uppställt sida vid sida, inte i ett led.

Vid en i övrigt godkänd körning men med en misslyckad ihop- och/eller isärkoppling, ska körningen godkännas men säkerhetskontroll underkännas.

OBS! Den prövade ska beredas möjlighet att själv bestämma arbetsmomentens ordning vid sammankoppling och säkerhetskontroll.

”Utökad säkerhetskontroll”

Allmänt

Vid säkerhetskontrollen ska aspiranten kontrollera, värdera och motivera att fordonskombinationen kan framföras på ett trafiksäkert, lagligt och miljöanpassat sätt. Grundläggande ska vara förarhantering kopplat till trafiksäkerhet och miljö utifrån behörighetskrav, inte mekaniker-kunnande. Om brister upptäcks vid säkerhetskontrollen ska aspiranten själv föreslå hur de kan åtgärdas. Det är tillåtet för aspiranten att använda instruktionsbok för att lösa uppkommet problem.

Aspirantens arbete ska präglas av ett tydligt riskmedvetande samt kunna utföras med viss rutin på ett systematiskt och miljömedvetet sätt.

I förarprovarens arbete ska ligga en situationsanpassning kopplat till en helhetsbedömning av genomförd kontroll. Tydliga förutsättningar skall ges inför säkerhetskontrollen och aspiranten skall jobba självständigt och ostörd.

Säkerhetskontrollen utförs som en hel kontroll, eller del/delar av en hel kontroll. Grundprincipen skall vara att en komplett säkerhetskontroll görs vid förstagångsprov.

Checklista

Medförd checklista ska före provet uppvisas för förarprovaren.

Checklista får inte innehålla anvisningar om tillvägagångssättet för säkerhetskontrollen

Säkerhetskontrollen omfattar följande moment:

- Belysning, körriktningsskyltar, reflexer och signal
- Vindrutetorkare och spolare
- Bakspeglar
- Styrning
- Bromsar
- Däck och fälg
- Vätskor, t ex spolärvätska, kylärvätska, bromsvätska och motorolja
- Varningssystem
- Rutor
- Kopplingsanordning, Katastrofbromswire
- Elanslutning till släpvagn
- Last T.ex. Säkring, placering, mängd, registreringsbevis.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Emanuelsson, Jan-Erik, FPS Ha	DokumentID TDOK 2010:215	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]
--	-----------------------------	------------------------------------

Frågeställningar efter genomförd säkerhetskontroll

Efter genomförd säkerhetskontroll ska förarprövaren ställa frågor till aspiranten inom ett eller flera av de i kontrollen ingående momenten. Frågor i samband med säkerhetskontrollen bör vara kopplade till momenten aspiranten fått i uppgift att kontrollera. Syftet med frågeställningarna är att klargöra aspirantens förståelse för risker och konsekvenser samt värdera aspirantens förslag på åtgärder vid fel och brister.

Aspiranten ska visa systemförståelse. Däremot ska provet inte omfatta kunskaper avseende systemens uppbyggnad.

Frågeställningarna inom varje moment kan ställas med anknytning till aktuellt provfordon men är inget krav.

Frågorna skall ställas **efter** genomförd säkerhetskontroll.

- Momentet "Kopplingsanordning" får dock genomföras innan säkerhetskontrollen är genomförd.
- Förarprövaren får använda "egna" registreringsbevis om uppvisat/uppvisade registreringsbevis inte är läsbara eller innehåller anteckningar som stör provet.
- Vid momentet "Last" tillhandahåller förarprövaren vid behov lämpligt underlag, t.ex. TYA:s Lathund "Lastsäkring vid transport på landsväg" eller motsvarande.

För varje moment anges i checklistan exempel på infallsvinklar till motiverande och förklarande frågeställningar knutna till säkerhetskontrollen.

Frågeställningar ska hållas inom de ramar som anges i checklistan med tyngdpunkt på förarhantering, riskmedvetande och miljötänkande.

Underlag för genomförande och förutsättning för bedömning av "Utökad säkerhetskontroll"

Belysning, körriktningvisare, reflexer och signal

Aspiranten kontrollerar att föreskrivna lyktor, strålkastare och reflexer finns, att de är hela och rena och att de fungerar. Kontroll av att signalen på fordonet fungerar Automatisk kontrollfunktion får användas.

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?

Vindrutetorkare och spolare

Aspiranten kontrollerar att vindrutetorkare och spolare fungerar och att det finns tillräckligt med spolarvätska.

Infallsvinklar/riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?

Rutor och speglar

Aspiranten kontrollerar att fordonets rutor och speglar är hela och rena samt att speglarna är anpassade till fordonskombinationen och riktigt inställda.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Emanuelsson, Jan-Erik, FPS Ha	DokumentID TDOK 2010:215	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]
--	-----------------------------	------------------------------------

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?

Styrning

Aspiranten kontrollerar styr- och servofunktionen under körning.

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?

Bromsar

Aspiranten utför följande kontroller avseende bromsarna på fordonet/ekipaget:

- kontroll av instrument o varningslampor för bromssystemet
- funktionskontroll av dragfordonets och släpfordonets färdbröms och p-broms
- kontroll av rörelsereserv på släpets tryckstäng genom inbromsning efter framåtkörning
- kontroll att katastrofbromsens vajer är fastsatt på ett trafiksäkert sätt
- kontroll av funktion på släpets p-broms vid backning.

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Motivera och förklara det som ingår vid säkerhetskontrollen.
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?
- Risker med för förslitna bromsar?
- Risker med utebliven dämpfunktion i påskjutsbromsen?
- Risker med felaktigt kultyck? (Återkommer även vid momenten Kopplingsanordning och Last)
- Risker med backautomatiken vid parkering i motlut?
- Risker med fel eller ingen fastsättning av katastrofbromswire?

Däck och fälg

Aspiranten kontrollerar ekipagets samtliga däck och gör bedömningar avseende mönsterdjup, slitage, lufttryck, hjulbultar och däckens kondition i övrigt.

Krav på demontering av navkapslar/skyddshuvar ska inte ställas vid kontrollen.

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Motivera och förklara det som ingår vid säkerhetskontrollen.
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?
- Koppling mellan lufttryck och miljö?
- Regler för däck, sommar- och vinterväglag?
- Risker och åtgärder efter hjulbyte (behov av efterdragning)?

Vätskor

Aspiranten kontrollerar under fordonet och reagerar på eventuella läckage. Om möjligt utföra nivåkontroller på till exempel spolarvätska, kylarvätska, motorolja, bromsvätska och eventuellt servovätska till styrning.

Automatiska kontrollfunktioner får användas.

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?

Varningsystem

Aspiranten kontrollerar fordonets instrument och varningslampor och reagerar på eventuella signaler, meddelanden och avvikelser.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Emanuelsson, Jan-Erik, FPS Ha	DokumentID TDOK 2010:215	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]
--	-----------------------------	------------------------------------

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?

Kopplingsanordning, broms- och elanslutningar

Aspiranten kontrollerar att:

- kopplingsanordningens komponenter inte är skadade eller förslitna
- löstagbar dragkrok sitter rätt och säkrad
- kopplingsmekanismen har låst och säkrat
- broms och elanslutningar kopplas på rätt sätt och att de inte släpar i marken eller riskerar att komma i kläm eller skadas
- katastrofbromswire inte är skadad och är säkert fastsatt
- kultrycket är anpassat till kombinationen

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?
- Kunna ta fram rätt kultryck för aktuell kombination
- Risker och konsekvenser med felaktigt kultryck
- Skötsel av olika kopplingstyper (friktionskoppling och vanlig kulhandske samt vändskivor med teflonbelag).
- Kunna visa säker fastsättning av löstagbara dragkrokar.

Last (säkring, placering, mängd, registreringsbevis)

Aspiranten kontrollerar att:

- last och lastbärare är säkrad enligt föreskrifterna och att använd lastsäkringsutrustning och fästansordningar är i tillförlitligt skick
- ev. dörrar, luckor, skåp och hållare etc. på lastbärare är stängda och i tillförlitligt skick
- i förekommande fall inte snö, is eller stora vattensamlingar ligger på fordons tak eller kapell.

Infallsvinklar/ riktlinjer frågeställningar

- Förklara och motivera det som ingår i säkerhetskontrollen
- Risker, konsekvenser och förslag på åtgärder vid fel och brister?
- Grundkraven för säkring av last?
- Lastfördelningens betydelse för säkerheten och riskerna med lastförskjutning?
- Kunna utläsa ett spännbands brottsstyrka
- Visa hantering/kunna hantera använd lastsäkringsutrustning
- Kunna motivera att last på aktuellt provfordon är säkrad enligt bestämmelserna
- Med hjälp av TYA:s lathund "Lastsäkring vid transport på landsväg" eller motsvarande, kunna beskriva principen för beräkning av ett enkelt lastfall med glidrisk.

Utifrån uppgifter i registreringsbevis utläsa:

- gällande körkortskrav för ekipaget
- ekipagets tillåtna lastvikt (fördelning dragfordon/släpvagn, kultryck)
- dragfordonets maximala släpvagnsvikt
- ekipagets tillåtna sammanlagda bruttovikt

Vid momentet "Last" tillhandahåller förarprovaren vid behov TYA:s lathund eller motsvarande hjälpmedel.

Särskilt manöverprov BE

Manöverprovet startar från anvisad plats enligt skiss. Se bilaga.

Fordonskombinationen backas in i det uppställda garaget.

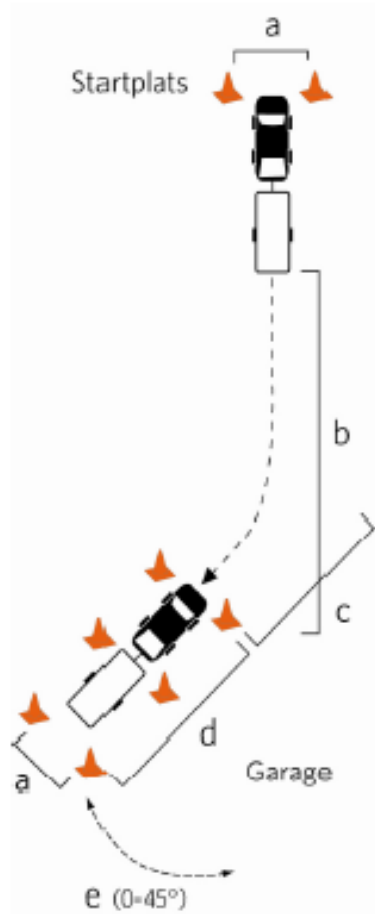
Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Emanuelsson, Jan-Erik, FPS Ha	DokumentID TDOK 2010:215	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]
--	-----------------------------	------------------------------------

Det är inte tillåtet att backa på koner, eller med någon del av ekipaget backa **förbi** den främre garageöppningen. Det är inte heller tillåtet att backa så att man passerar sidan eller den bakre garageöppningen med någon del av ekipaget, när man kommit in i garaget.

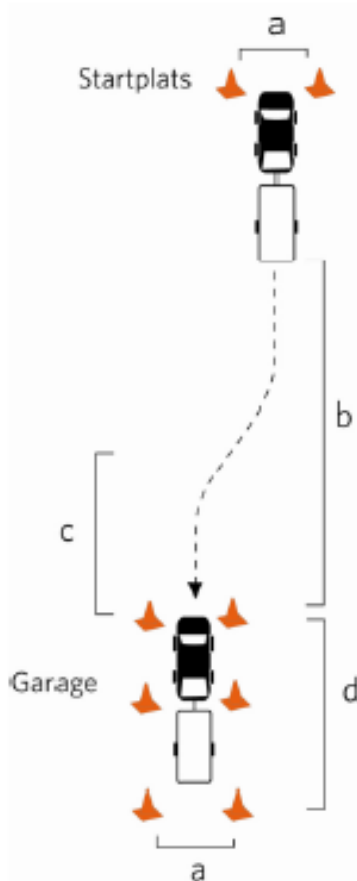
Bilaga. Särskilt manöverprov, behörighet BE

<p>▲ = Trafikkon, 50 cm hög, avstånd mäts vid konens fot.</p> <p>a = Största fordonsbredd + 75 cm för BE (se registreringsbevis).</p> <p>b = Minst 2 fordonskombinationslängder mellan bakre delen på fordonskombinationen och konen.</p> <p>c = Fri yta (minst en fordonskombinationslängd till ev. fast hinder framför konen).</p> <p>d = Fordonskombinationens längd + 1,5 meter.</p> <p>e = Garaget vridning, 0 - 45 grader.</p>
--

Figur 1.

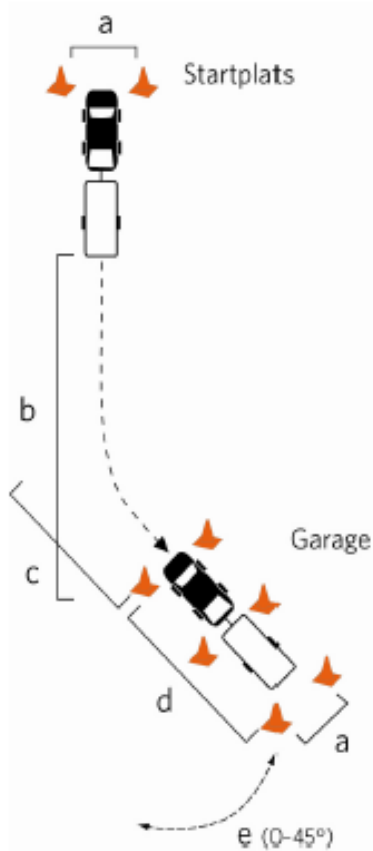
Figur 2.

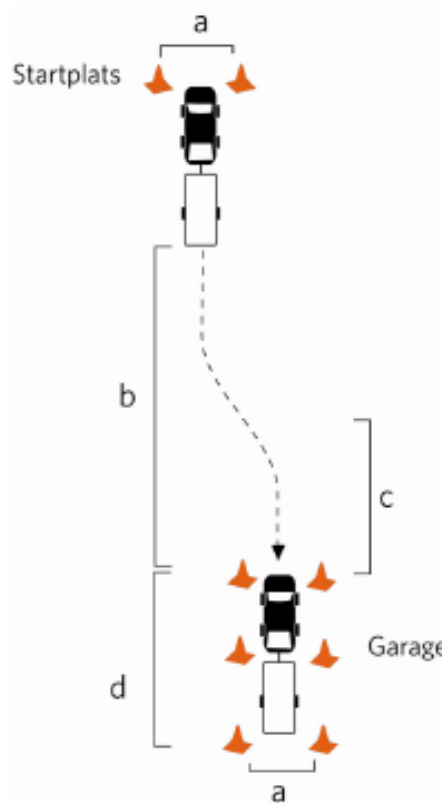
Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Emanuelsson, Jan-Erik, FPS Ha	DokumentID TDOK 2010:215	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]
--	-----------------------------	------------------------------------

<p> = Trafikkon, 50 cm hög, avstånd mäts vid konens fot. a = Största fordonsbredd + 75 cm för BE (se registreringsbevis). b = Minst 2 fordonskombinationslängder mellan bakre delen på fordonskombinationen och konen. c = Fri yta (minst en fordonskombinationslängd till ev. fast hinder framför konen). d = Fordonskombinationens längd + 1,5 meter. e = Garaget vridning, 0 - 45 grader. </p>
--

Figur 3.

Figur 4.

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
1.0	2010-07-01	Tidigare VV LED-dokument.	Dick Hedman
2.0	2011-04-01	Ändrad med anledning av nya föreskrifter.	Jan-Erik Emanuelsson